

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

Didaktické pomôcky: počítačová miestnosť alebo tablety, príp. smartfóny s pripojením na internet

Cieľová skupina: žiaci vo veku od 12 do 14 rokov

Autori: Brigita Kacjan, Mateja Krajnc, Saša Jazbec

A) Krajiny a jazyky

Učiteľ žiakom ukáže úvodnú stránku <http://lingvo.info/lingvopedia/>, na ktorej je zobrazená mapa Európy.

1. Žiaci vyhľadajú Slovensko a ukážu ho na mape.
2. Žiaci ukážu susediace štáty a vymenujú ich oficiálne jazyky.
3. Žiaci si vyberú tri ľubovoľné krajiny, povedia ich názvy, ukážu ich na mape a vymenujú jazyky, akými sa v nich hovorí. Vysvetlia, čo ich motivovalo pri výbere zvolených krajín.

Učiteľ načíta nasledujúcu stránku: <http://lingvo.info/sk/lingvopedia>.

1. Učiteľ overí správnosť odpovede pohybom kurzora po krajine, ktorej sa týkala otázka.
2. Učiteľ overí správnosť odpovedí kliknutím na krúžky v krajinách.
3. Učiteľ overí správnosť odpovedí kliknutím na krúžky v krajinách, ktoré si žiaci vybrali.

B) Oficiálne a minoritné jazyky

4. Učiteľ a žiaci si spomedzi vybraných jazykov vyberú jeden, ktorý považujú za najzaujímavejší.

5. Učiteľ a žiaci sa pozrú na mapu sveta, pričom si nepomáhajú správnymi riešeniami v hornej časti stránky.

Učiteľ kladie otázky:

- a) Čo zobrazuje mapa?
- b) Na ktorých miestach sa používa vybraný jazyk?
- c) Prečo je mapa vyfarbená rôznymi farbami? Čo znázorňujú jednotlivé farby?

Učiteľ spolu so žiakmi zisťujú, že modrá farba na mape označuje oficiálny jazyk, červená farba predstavuje minoritný jazyk a zelená vypovedá o jazykovej diaspóre.

4. Kliknutím na krúžok vo vybranej krajine a kliknutím na možnosť *Viac informácií* sa učiteľovi a žiakom zobrazí podrobný opis vybraného jazyka.

5. Učiteľ by nemal žiakom ukázať text nad mapou!

Možné odpovede:

- a) Svet s farebne označenými krajinami.
- b) Žiaci pomenujú kontinenty a/alebo krajiny, s ktorými zvolený jazyk súvisí.
- c) Modrá – označuje oficiálny jazyk krajiny. Červená – označuje minoritný jazyk krajiny. Zelená – označuje jazyk, ktorým hovorí malá komunita, zvyčajne imigranti.

* Pri tejto vekovej skupine je predčasné používať termín „jazyková diaspóra“. Namiesto použitia tohto termínu je vhodné vysvetliť, že v oblastiach

6. Žiaci si vyberú ďalšie dva jazyky a odpovedia na otázku:

- a) Kde sa tento jazyk používa ako oficiálny jazyk, kde ako menšinový a kde sa používa ako jazyk imigrantov?

označených zelenou farbou hovorí vybraným jazykom malá skupina imigrantov.

6. Žiaci pomenujú krajiny a kontinenty, ktoré súvisia so zvolenými jazykmi.

C) Prezeranie si stránky

7. Nakoniec sa všetci spolu pozrú, čo sa ukrýva pod štyrmi farebne odlišenými časťami stránky: Lingvopedia, Babylon, Lingvopolis a GeoLingvo. Spoločne sa porozprávajú o ich obsahu alebo sa jednoducho zo zvedavosti pozrú na všetky podstránky.

Učiteľ sa vráti na hlavnú stránku (<http://lingvo.info>) a postupne otvorí všetky štyri časti.

Lingvopedia ponúka zaujímavé informácie o jazykoch, Babylon sa venuje rôznym jazykovým javom, ktoré sú podané pútavou formou, Lingvopolis obsahuje linky na zaujímavé stránky o rôznych jazykoch a GeoLingvo je interaktívna hra o jazykoch.

D) Samostatná práca

8. Žiaci vytvoria dvoj- alebo trojčlenné skupiny a dostanú nasledujúce materiály:

1. Pokyny
2. Úlohy
3. Pracovné listy

9. Učiteľ číta pokyny so žiakmi, v prípade potreby vysvetlí nejasnosti.

10. Dvoj- alebo trojčlenné skupiny si prečítajú povinné úlohy a zároveň si vyberú dve alebo tri spomedzi nepovinných úloh.

Žiaci pracujú v dvoj- alebo trojčlenných skupinách a spoločne riešia pripravené úlohy pomocou stránky (<http://lingvo.info/>).

8. Učiteľ rozdelí žiakov do dvoj- alebo trojčlenných skupín. Vopred pripravené zadania sa nachádzajú na konci tohto dokumentu.

9. Všetci žiaci dostanú stranu Pokyny (pozri nižšie).

10. Všetci žiaci dostanú stranu Úlohy (pozri nižšie).

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

11. Žiaci v dvoj- alebo trojčlenných skupinách riešia povinné aj nepovinné úlohy.

11. Všetci žiaci dostanú pracovné listy na vyplnenie svojich odpovedí.

E) Prezentácia skupinovej práce

12. Žiaci prezentujú výsledky skupinovej práce.

12. Učiteľ by mal dozrieť na to, aby každý člen skupiny prezentoval aspoň časť výsledkov.

F) Domáca úloha

13. Žiaci si do ďalšej hodiny zahrajú hru GeoLingvo v dvoj- alebo trojčlenných skupinách.

13. Učiteľ žiakom vysvetlí pravidlá hry a vytvorí skupiny. Žiaci môžu hrať ako hostia (odporúčaný spôsob) alebo sa prihlásiť prostredníctvom Facebooku (v prípade, že už tam majú vytvorené konto).

14. Nasledujúcu hodinu môže prebehnúť diskusia o hre a webovej stránke.

14. Záverečná diskusia je zameraná na kritické hodnotenie stránky a hry.

LIST 1 – INŠTRUKCIE K SKUPINOVEJ PRÁCI

1. Pracujte v skupinách po dvoch alebo po troch. Rozdeľte si úlohy tak, aby mal každý prácu. Podel'te sa o svoje zistenia s ostatnými v skupine, aby každý jej člen poznal odpovede na všetky otázky.
2. Prezrite si úlohy a rozhodnite sa spolu s ostatnými členmi skupiny, ktoré nepovinné úlohy budete riešiť. Vyberte si dve alebo tri nepovinné úlohy.
3. Chod'te na webovú stránku lingvo.info (<http://lingvo.info>). Vpravo hore si zvol'te jazyk.
4. S použitím stránky riešte vo dvojiciach alebo trojiciach povinné a nepovinné úlohy.
 - Pozorne si prečítajte pokyny a nájdite na stránke odpovede na vaše otázky.
 - Podel'te sa o svoje zistenia s ostatnými členmi skupiny.
 - Zapište si odpovede do pracovného listu.
5. Všetky skupiny odprezentujú svoje zistenia.
6. Na vypracovanie zadania máte 20 minút.
7. VEEA ŠŤASTIA!

LIST 2 – ÚLOHY NA SKUPINOVÚ PRÁCU

Pozrite si úlohy a pracovný list, ktorý ste dostali. Na vyhľadanie odpovedí pracujte s webovou stránkou <http://lingvo.info/>. Zapište všetky odpovede do pracovného listu, na ktorom nájdete aj bližšie inštrukcie.

Povinné úlohy (N)

Č. 1 JAZYKOVÉ RODINY

- V časti *Babylon* zistíte, do akých jazykových rodín zaraďujeme jazyky (http://lingvo.info/sk/babylon/language_families). Zistíte, do ktorej jazykovej rodiny patrí slovenský jazyk, a nájdite ďalšie jazyky z tejto skupiny.
- Pomocou mapy, ktorú nájdete v časti Lingvopedia (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>), vypíšte všetky jazyky, ktoré patria do rovnakej jazykovej rodiny.

Č. 2 DEJINY JAZYKOV

- Z každej európskej jazykovej rodiny si vyberte jeden jazyk a zapíšte si informácie o čase vzniku a pôvode prvého písaného textu v tomto jazyku.
- Vyberte si ďalšie tri udalosti z histórie daného jazyka, o ktorých sa domnievate, že boli dôležité.

Č. 3 VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ V ČASTI LINGVOPOLIS

- V časti *Lingvopolis* (<http://lingvo.info/sk/lingvopolis>) vyhľadajte, kde sa môžete učiť po turecky.
- Zistíte, kde sa dá nájsť taliansky slovník, použijúc tú istú stránku s odkazmi.
- Vyhľadajte a zapíšte názov a adresu webovej stránky, na ktorej ste našli niečo prekvapujúce.

Nepovinné úlohy (IN)

Č. 4 NÁREČIA

- V časti Lingvopedia (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) vyhľadajte informáciu o počte slovenských nárečí a zapíšte ho do pracovného listu.
- Aký je počet hlavných nárečových skupín sa na Slovensku?

Č. 5 ABECEDA

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) vyhľadajte dva alebo tri jazyky z rôznych jazykových rodín a porovnajte ich abecedu (počet písmen, počet samohlások a spoluhlások), vyhľadajte odlišné písmená a všimnite si, koľko písmen sa zhoduje so slovenskou abecedou. Zapište si výsledky.

Č. 6 PREVZATÉ SLOVÁ

- a) V časti Babylon (<http://lingvo.info/sk/babylon>) si prečítajte časť o prevzatých slovách.
- b) Definujte termín prevzaté slovo a pokúste sa nájsť príklady prevzatých slov v slovenčine.

Č. 7 PRÍSLOVIA

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) si vyberte dva alebo tri jazyky z rôznych jazykových rodín a prečítajte si niekoľko prísloví. Pokúste sa vysvetliť ich význam.
- b) Skúste zistiť, či sa vo vašom jazyku nachádza podobné príslovie.

Č. 8 NAJDLHŠIE SLOVÁ

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) si vyberte päť jazykov a vypíšte najdlhšie slová, ktoré sa v nich vyskytujú.
- b) Vypočujte si zvukové nahrávky týchto slov a pokúste sa ich vysloviť.
- c) Aké najdlhšie slovo ste našli? Koľko má písmen? Dokázate ho vysloviť?
- d) Ktoré slovo sa vám zdá najzaujímavejšie? Prečo? Zapište si ho.

LIST 3 – PRACOVNÝ LIST

Do tohto pracovného listu zapíšete odpovede na otázky zo zadania. Pozorne si prečítajte úlohy, vyhľadajte požadované informácie a zapíšete ich.

Povinné úlohy

Č. 1 JAZYKOVÉ RODINY

a) V časti *Babylon* zistíte, do akých jazykových rodín zaraďujeme jazyky (http://lingvo.info/sk/babylon/language_families). Zistíte, do ktorej jazykovej rodiny patrí slovenský jazyk, a nájdite ďalšie jazyky z tejto skupiny.

b) Pomocou mapy, ktorú nájdete v časti Lingvopedia (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>), vypíšete všetky jazyky, ktoré patria do rovnakej jazykovej rodiny.

	Odpoveď
Jazyková rodina, do ktorej patrí slovenčina:	
Ďalšie jazyky, ktoré patria do tej istej jazykovej rodiny:	

Č. 2 DEJINY JAZYKOV

a) Z každej európskej jazykovej rodiny si vyberte jeden jazyk a zapíšete si informácie o čase vzniku a pôvode prvého písaného textu v tomto jazyku.

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

b) Vyberte si tri historické udalosti, ktoré sa vám zdajú dôležité.

Vybraný jazyk	Jazyková rodina	Prvý písaný text v tomto jazyku	3 dôležité historické udalosti

Č. 3 VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ V ČASTI LINGVOPOLIS

- a) V časti *Lingvopolis* (<http://lingvo.info/sk/lingvopolis>) vyhľadajte, kde sa môžete učiť po turecky.
- b) Zistite, kde sa dá nájsť taliansky slovník, použijúc tú istú stránku s odkazmi.
- c) Vyhľadajte a zapíšte názov a adresu webovej stránky, na ktorej ste našli niečo prekvapujúce.

	Odpoveď
Webové stránky, na ktorých sa môžete učiť turečtinu:	
Webové stránky s talianskym slovníkom:	

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

Webové stránky, ktoré sa mi zdajú zaujímavé:	
Prečo sa mi zdajú zaujímavé:	

Nepovinné úlohy

Č. 4 NÁREČIA

- a) V časti Lingvopedia (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) vyhľadajte informáciu o počte slovenských nárečí a zapíšte ich do pracovného listu.
- b) Prečítajte si text, ktorý vysvetľuje, prečo existuje na Slovensku toľko nárečí.

	Odpoveď
Nárečia, ktorými sa hovorí vo vašej krajine:	

Č. 5 ABECEDA

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) vyhľadajte dva alebo tri jazyky z rôznych jazykových rodín a porovnajte ich abecedy (počet písmen, počet samohlások a spoluhlások), vyhľadajte odlišné písmená a všimnite si, koľko písmen sa zhoduje so slovenskou abecedou. Zapište si výsledky.

Vybraný jazyk	Jazyková rodina	Počet písmen	Počet samohlások	Počet spoluhlások	Odlišné písmená	Počet písmen, ktoré sa zhodujú so slovenčinou

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

Najprekvapivejšie alebo najzaujímavejšie fakty:

Č. 6 PREVZATÉ SLOVÁ

- a) V časti Babylon (<http://lingvo.info/sk/babylon>) si prečítajte časť o prevzatých slovách.
- b) Definujte termín prevzaté slovo a pokúste sa nájsť príklady prevzatých slov v slovenčine.

	Odpoveď
Čo sú to prevzaté slová?	
Príklady prevzatých slov v slovenčine:	

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

Č. 7 PRÍSLOVIA

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) si vyberte dva alebo tri jazyky z rôznych jazykových rodín a prečítajte si niekoľko prísloví. Pokúste sa vysvetliť ich význam.
- b) Skúste zistiť, či sa v slovenčine nachádza podobné príslovie.

Vybraný jazyk	Jazyková rodina	Príslovie	Podobné príslovie v slovenčine (ak existuje)

Č. 8 NAJDLHŠIE SLOVÁ

- a) V Lingvopedii (<http://lingvo.info/sk/lingvopedia>) si vyberte päť jazykov a vypíšte najdlhšie slová, ktoré sa v nich vyskytujú.
- b) Vypočujte si zvukové nahrávky týchto slov a pokúste sa ich vysloviť.
- c) Aké najdlhšie slovo ste našli? Koľko má písmen? Dokázate ho vysloviť?
- d) Ktoré slovo sa vám zdá najzaujímavejšie? Prečo? Zapište si ho.

Vybraný jazyk	Najdlhšie slovo

Učebný plán

2. vyučovací balíček (dve vyučovacie hodiny – 90 minút)

Najdlhšie slovo, ktoré som našiel/našla, je: _____

Toto slovo pozostáva z _____ písmen.

Dokážete vysloviť toto slovo? ÁNO / NIE / ČIASTOČNE

Slovo, ktoré sa mi zdá najzaujímavejšie: _____

Prečo? _____